

**Aanvullend examenreglement,
op examenreglement ESPRIT,
voor de vestiging DENISE
en
aanvullend Programma van Toetsing en Afsluiting reglement
(aanvullend aan het PTA per vak)**

Vmbo-tl/mavo (14m) en havo 4/5 (13h/14h)

Vastgesteld door MR op 25 september 2023

Cohort

4 havo, 13h	2023 - 2024 / 2023 -2025
5 havo, 14h	2022 - 2024
Vmbo-tl, 14m	2023 - 2024

Examenjaar

VMBO-TL, 14m	2023 - 2024 (Algemeen en profieldeel)
HAVO 4, 13h	2023 - 2024 (Algemeen deel excl. Nederlands) 2024 - 2025 (Profieldeel en Nederlands)
HAVO 5, 14h	2022 - 2023 (Algemeen deel excl. Nederlands) 2023 - 2024 (Profieldeel en Nederlands)

Inhoudsopgave

1. De examensecretaris	4
2. Het examenreglement	4
3. Organisatie	
4. Het programma van toetsing en afsluiting (het PTA)	4
5. Materialen	5
6. Herkansen SE en CSE (alle andere zaken m.b.t. herkansen zie examenreglement Esprit)	5
7. Inhalen	6
8. Doubleren	6
9. Profielwerkstuk havo	7
10. Profielwerkstuk vmbo-TL (mavo)	8
11. Rooster schoolexamens	8
12. PTA per vak	9
13. Rooster centraal examen (CSE) havo 4 en 5 (13h en 14h)	9
14 Rooster centraal examen (CSE) vmbo-TL (14m)	9

Voorwoord

Beste examenkandidaten, geachte ouders/verzorgers,

Dit aanvullend examenreglement gaat over het examenreglement Esprit, voor de vestiging DENISE en over het programma van toetsing en afsluiting - afgekort het PTA - van het VMBO-TL (MAVO) en de HAVO.

Het PTA is bedoeld voor kandidaten en ouders/verzorgers van groep 14m (2023-2024), 13h (2023-2025) en 14h (2022-2024).

In dit boekje leest u alles wat te maken heeft met het eindexamen MAVO/HAVO op DENISE. Bij het examen hoort een reglement: Het Examenreglement van Esprit Scholen. U kunt dit vinden [op de website van DENISE](#). In dit document staat informatie die leidend is m.b.t. het examenreglement. Het examenreglement DENISE is een aanvulling hierop.

U vindt in het aanvullend examenreglement DENISE de roosters van de schoolexamens en het centrale examen, hoe deze examens op DENISE geregeld zijn en informatie per vak over alle examens. Ook ziet u hoe het examencijfer per vak tot stand komt, hoe de examens afgenomen worden en hoe lang ze duren. Sommige onderdelen uit het PTA zijn niet herkansbaar, de meeste wel. Die informatie vindt u in het programma van toetsing en afsluiting (PTA) per vak.

De examenkandidaat ontvangt dit boekje in zijn/haar e-mail. Lees het boekje zorgvuldig door. Bij dit boekje hoort een link naar de [website](#) waar u alle PTA's per vak vindt.

Voor de organisatie van het examen hebben wij een examencommissie die bestaat uit:

- De examensecretaris, de heer Huntjens (voorzitter)
- Afdelingsleider VODP, de heer Chung (vice-voorzitter)
- Docent, mevrouw Isil Saka (lid)

Bij klachten over de examens, de afname en het verzoek tot inhalen of herkansing en uitstel van deadlines kan de examenkandidaat zich wenden tot de examencommissie door het volgende formulier in te vullen via deze [link](#).

Het examenreglement Esprit en het aanvullend examenreglement DENISE zijn met grote zorgvuldigheid opgesteld. Mochten er onverhoopt tegenstrijdigheden zitten tussen de wet en deze reglementen, dan prevaleert de wet.

In gevallen waarin deze reglementen niet voorzien en waarin een beslissing noodzakelijk of van spoedeisend belang is, beslist de rector na overleg met de examencommissie (en indien nodig het schoolbestuur en de inspectie).

Het DENISE team wenst de examenkandidaat een heel succesvol schooljaar.

Aldus opgemaakt en gepresenteerd op 1 oktober 2023

Luc Sluijsmans
Rector

1. De examensecretaris

De examensecretaris draagt zorg voor de voorschriften en procedures voor het correct uitvoeren van de examens voor het diploma programma (DP). De examensecretaris waarborgt daarmee de integriteit van het examenproces. Hij ondersteunt de examenkandidaat bij de planning van hun examens en houdt ook toezicht op de administratie van registraties, interne beoordelingen en externe beoordelingen.

2. Het examenreglement

Bij het examen hoort een reglement: Het examenreglement van Esprit Scholen, met als aanvulling daarop het aanvullend examenreglement DENISE. U kunt dit vinden op de website van DENISE (zie [ook de website](#)). Lees beiden goed door.

Examenreglement Esprit

Als bedoeld in artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO

voor de scholen van de
Onderwijsstichting Esprit

Oorspronkelijk vastgesteld op 26-3-2001 door het
bestuur van de Onderwijsstichting Esprit
Herzien en vastgesteld na overleg met de GMR d.d. 18-09-2018
update na overleg met secretarissen eindexamen d.d. 11-9-2018
Instemming update door GMR d.d. 18-09-2018

3. Organisatie schoolexamen/centraal examen (alle overige items m.b.t. organisatie schoolexamen/centraalexamen dan onderstaande zie examenreglement Esprit)

Alle examens zijn in de lokalen op de D-verdieping en/of in het gymlokaal. De kandidaat dient op het dagrooster te kijken in welk lokaal het examen wordt gegeven. De examenkandidaat dient **een uur** voor aanvang in de D-foyer te zijn. De afdelingsleider DP/examensecretaris geeft aan wanneer de examenkandidaat de examenruimte kan betreden.

4. Het programma van toetsing en afsluiting (het PTA)

a. *Bespreken Schoolexamens en inzage*

Alle schriftelijke schoolexamens worden na afname en uitslag met de leerlingen besproken en leerlingen hebben het recht hun schoolexamens in te zien.

b. *Bewaartermijn Schoolexamens (artikel 25 examenreglement Esprit)*

Schoolexamens worden gedurende het lopende schooljaar door de examensecretaris bewaard in de kluisruimte van de school en na tijdvak 2 (CSE) vernietigd.

c. *Accordering Schoolexamens*

De rector accordeert de gegeven beoordelingen door de examinatoren.

d. Uniforme deadlines voor praktische opdrachten/handelingsdelen: in het PTA worden uniforme deadlines gehanteerd m.b.t. "inleveropdrachten", Leerlingen die de uniforme inleverdata (dreigen te) overschrijden dienen een verzoek in bij de examencommissie tot uitstel van de uniforme inleverdatum.

5. Materialen

- a. De kandidaat krijgt tijdens de afname van het examen een persoonlijke map waarin het examenwerk zit. De examiner geeft de leerling instructie wanneer de map open mag.
- b. Tenzij anders is bepaald dient schriftelijk werk te worden gemaakt op papier van school. De kandidaat voorziet elk papier zelf van naam, klas, examenummer en datum.
- c. Het gebruik van (digitale) hulpmiddelen en schrijfmaterialen is slechts toegestaan voor zover ze zijn opgenomen in de lijst met toegestane hulpmiddelen ([link](#)) en zie ook verderop in dit document.
- d. Kandidaten mogen tijdens de examenzitting geen materialen lenen van en aan andere kandidaten.
- e. De kandidaat mag geen papier, andere (digitale) hulpmiddelen of informatiedragers, tabellen en boeken dan voorgeschreven, communicatiemiddelen, jassen en tassen meenemen in de ruimte van het uitgeschreven onderdeel c.q. zitting van het schoolexamen. De spullen die niet zijn toegestaan, legt de kandidaat op de daarvoor aangewezen plek. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor de meegenomen spullen. Neem dan ook zo min mogelijk geld of andere kostbaarheden mee naar een examen.
- f. Gebruik rekenmachine schoolexamen/centraal examen:
14M (VMBO-TL) gebruik van (alleen) een wetenschappelijke rekenmachine toegestaan bij de vakken waarbij het gebruik van een rekenmachine is toegestaan
13H (Havo 4) grafische rekenmachine (in examenstand) toegestaan bij Wiskunde A/B.
14H (Havo 5) wetenschappelijke rekenmachine toegestaan bij de vakken waarbij het gebruik van een rekenmachine is toegestaan.
- g. **Procedure afmelden bij ziekte/overmacht.**
Leerling jonger dan 18 jaar: ouder meldt leerling telefonisch ziek/geeft reden van overmacht aan bij de receptie en stuurt een bericht (mail) aan afdelingsleider DP en de examensecretaris met de reden van afwezigheid.
Leerling ouder dan 18 jaar: leerling meldt zich telefonisch ziek/geeft reden van overmacht aan bij de receptie en stuurt een bericht (mail) aan afdelingsleider DP en de examensecretaris met de reden van afwezigheid.

6. Herkansen SE en CSE (alle overige items m.b.t. herkansen anders dan onderstaande: zie examenreglement Esprit)

- a. **Herkansen Schoolexamen (SE):** In totaal heeft de Havo leerling (**13H/14H**→**Havo 4/Havo 5**) recht op twee herkansingen per schooljaar → 2 stuks op twee momenten (1x uit periode 1 + 2 na SE2 en 1x uit periode 3 + 4 na SE4). In het PTA, per vak, staat welke examenonderdelen herkansbaar zijn. In totaal heeft de Mavo leerling (**14M**→**VMBO-TL 4**) recht op vier herkansingen per schooljaar → 2 stuks op twee momenten (2 stuks uit periode 1 + 2 na SE2 en 2 stuks uit periode 3 + 4 na SE4). In het PTA, per vak, staat welke examenonderdelen herkansbaar zijn.
- b. Het herkansen van een schoolexamen of praktische opdracht/handelingsdeel is niet verplicht, maar kan altijd worden aangevraagd/aangegeven en wordt afgenomen op de vastgestelde herkansingsmomenten.
- c. Procedure m.b.t. herkansen schoolexamens/praktische opdracht/handelingsdeel: De leerling geeft aan welk vak te willen herkansen. De examensecretaris beoordeelt of het ingediende

- verzoek tot herkansen aan de criteria voldoet en stelt de rector hiervan op de hoogte.
- d. **Herkansen Centraal Schriftelijk Examen (CSE):** De kandidaat heeft in 14m (VMBO-TL 4) en 14H (Havo 5) het recht om een examenvak te herkansen. **14M (VMBO-TL 4):** 1 x keuze uit: Nederlands, Engels, Arabisch, Turks, Spaans (moderne vreemde talen, behalve Engels, zijn op HAVO-niveau), Wiskunde, NASK 1, Biologie, Geschiedenis, Maatschappijkunde of Economie. **14H (HAVO 5):** 1x keuze uit: Nederlands, Engels, Arabisch, Turks, Spaans, Wiskunde-A, Wiskunde-B, Natuurkunde, Scheikunde, Biologie, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Economie of Tehatex.
 - e. Slechts bij hoge uitzondering kunnen leerlingen in **13H (Havo 4)** een examenvak (1x keuze uit Engels, Geschiedenis, Wiskunde-A) herkansen. Kiest een leerling ervoor een van deze vakken te herkansen, dan vervalt het recht om te herkansen in 14H (Havo 5).
 - f. Mocht een leerling om welke reden dan ook willen uitstromen uit 13 Havo (havo 4) dan is het niet mogelijk behaalde examenresultaten als deelcertificaat/deelcertificaten mee te nemen naar het volwassenenonderwijs (VAVO). Reden daarvoor is dat de examenleerling het volledige havo-examenprogramma afgerond dient te hebben (en dat is niet het geval).
 - g. Mocht een leerling in 14 Havo (Havo 5) zijn gezakt/afgewezen voor zijn/haar examen dan is doubleren in 14 Havo (Havo 5) geen optie binnen DENISE. Leerlingen stromen in nevenstaande geval door naar het MBO of de VAVO (met eventuele deelcertificaten).

7. Inhalen (alle overige items m.b.t. inhalen anders dan onderstaande: zie examenreglement Esprit)

- a. In uitzonderlijke gevallen kan een kandidaat een schoolexamen (schriftelijk examen, praktische opdracht, handelingsdeel) inhalen (zie artikel 11 en 12 examenreglement Esprit). Uitzonderlijke gevallen zijn: het overlijden van een naaste, ziekenhuisopname, en een noodzakelijk medisch onderzoek, ziekte (in alle gevallen van deze strekking; de rector beslist hierin). Niet uitzonderlijk zijn: de tandarts, een theorie-examen rijbewijs, praktijkexamen rijbewijs, een verkoudheid (in alle gevallen van deze strekking; de rector beslist hierin). Als de kandidaat afwezig is door een niet uitzonderlijke situatie, kunnen er door de rector verschillende maatregelen worden opgelegd. Zie artikel 28 punt 2 examenreglement Esprit.
- b. Procedure m.b.t. inhalen schoolexamens: Bij het niet aanwezig zijn bij de afname van een examen, dient de kandidaat een verzoek tot inhalen in bij de examencommissie via het daarvoor bestemde Google-formulier: [link](#). De examencommissie beoordeelt of het ingediende verzoek tot inhalen aan de criteria voldoet en adviseert de rector hierover. De rector bepaalt of er sprake is van het recht op een inhaalmoment
- c. De kandidaat kan bezwaar maken tegen het besluit van de rector volgens de bezwarenregeling (artikel 26) van het [examenreglement](#) van Esprit.
- d. Na elke schoolexamenperiode volgt zo spoedig mogelijk het (centrale) inhaalmoment voor de betreffende periode. https://www.espritscholen.nl/fileadmin/centraal-bureau/documenten/5.2._Examenreglement_def_-_JvG.pdf

8. Doubleren (alle overige items m.b.t. doubleren anders dan onderstaande: zie examenreglement Esprit)

- a. Leerlingen die doubleren in het eindexamenjaar (14/VMBO-TL4, 13h/Havo-4), mogen vrijstelling aanvragen bij de examencommissie voor schoolexamenvakken die geen CSE kennen. Dit geldt voor PWS, Maatschappijleer en CKV, mits elk met een voldoende beoordeling/cijfer is afgesloten. De examencommissie komt tot een advies en de rector neemt een besluit.
- b. Leerlingen die doubleren in het eindexamenjaar (14m/VMBO-TL4, 13h/Havo-4), mogen vrijstelling aanvragen bij de examencommissie voor praktische opdrachten/handelingsdelen van schoolexamenvakken die wel een CSE kennen en waarvan de inhoud niet is gewijzigd in het PTA; mits elk met een voldoende beoordeling/cijfer is afgesloten. De examencommissie komt tot een advies en de rector neemt een besluit.
- c. De schoolexamencijfers van deze schoolexamenvakken (PWS, Maatschappijleer en CKV) en de praktische opdrachten/handelingsdelen van de examenvakken, die wel een CSE kennen, uit het voorgaande schooljaar worden dan overgenomen op de cijferlijst.
- d. Voor de schoolexamenonderdelen die geen CSE kennen (PWS, CKV en Maatschappijleer of onderdelen hiervan) waarvoor geen vrijstelling is aangevraagd of is verleend vervallen alle behaalde resultaten van het gedoubleerde schooljaar.
- e. Voor alle schoolexamenonderdelen die wel een CSE kennen vervallen alle behaalde resultaten uit het gedoubleerde schooljaar m.u.v. praktische opdrachten/handelingsdelen (mits aangevraagd en afgesloten met een voldoende beoordeling en waarvan het PTA niet is aangepast).
- f. Indien een leerling ervoor kiest onderdelen opnieuw af te leggen, m.b.t. CKV, Maatschappijleer, het Profielwerkstuk (PWS) en praktische opdrachten/handelingsdelen, vervallen de eerder behaalde resultaten.
- g. Alle behaalde CSE-resultaten/cijfers komen te vervallen bij doubleren.
- h. De leerling kan binnen vier weken na aanvang van de eerste schooldag een verzoek tot vrijstelling indienen voor reeds bepaalde behaalde schoolexamenresultaten van een schoolexamenvak, waarvoor reeds een voldoende is behaald in het voorgaande schooljaar, (PWS, CKV, Maatschappijleer) en/of voor een praktische opdracht/handelingsdeel van een examenvak dat wel een CSE kent en waarvan de inhoud niet is gewijzigd.
- i. Wanneer een leerling of een kandidaat doubleert in welk leerjaar dan ook, dan komt hij/zij in een nieuw cohort terecht.
- j. Indien voor bepaalde vakken vrijstelling is verleend met betrekking tot praktische opdrachten en/of handelingsdelen die een andere status of weging hebben dan in het PTA van het oorspronkelijke cohort, dan wordt in samenspraak met de examinerator van dat vak en de examencommissie een voorstel aan de rector voorgelegd. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de gewichten zoals vermeld in het PTA van het eerste eindexamenjaar, waarin de leerling eindexamen deed, zoveel mogelijk worden gehandhaafd.
- k. De kandidaat, die in het eerste Havo-eindexamenjaar (Havo 4) een onvoldoende combinatiecijfer (Maatschappijleer, PWS en CKV) heeft behaald, krijgt in het tweede eindexamenjaar (Havo -5) de mogelijkheid alsnog, een voldoende voor de onvoldoende gescoorde vakken of onderdelen van deze vakken (Maatschappijleer, PWS, CKV), van het combinatiecijfer te behalen. In overleg met de vakdocent/examinator wordt bepaald welke

lessen de kandidaat daartoe volgt en welke PTA-onderdelen hij daartoe dient te maken.

9. Profielwerkstuk havo

- a. Het schoolexamen omvat het opleveren van een profielwerkstuk en een presentatie. In [de leerlinghandleiding](#) wordt de aanpak en beoordeling kenbaar gemaakt. De handleiding wordt in het eindexamenjaar met de kandidaten gedeeld en dient gelezen te worden.
- b. Kandidaten maken een profielwerkstuk dat betrekking heeft op ten minste één van de gekozen examenvakken.
- c. De uitvoering van het profielwerkstuk gebeurt in tweetallen. De PWS coördinator kan enkel in afstemming met de afdelingsleider van het Diploma Programma uitzonderingen op deze regel toestaan. Prestaties worden, ook bij werk in tweetallen, individueel beoordeeld.
- d. De keuze voor het vak waarvoor de kandidaten hun profielwerkstuk maken is in principe vrij, maar wordt beperkt door de beschikbaarheid van begeleiders. Indien nodig wijst de coördinator van de afdeling in overleg met de betrokken docenten de gedane aanvragen toe.
- e. Er worden vier soorten profielwerkstukken onderscheiden:
 - i. Natuurwetenschappelijk onderzoek
 - ii. Sociaalwetenschappelijk onderzoek
 - iii. Literatuur onderzoek
 - iv. Technisch ontwerp en/of creatief ontwerp
- f. Er worden verschillende productvormen onderscheiden. Er dient echter altijd een verslag geschreven te worden over het onderzoek en (maak)proces.
 - v. Technisch ontwerp
 - vi. Georganiseerd debat / gastlezing / workshop
 - vii. Festival / foodcourt / markt / goede doelen evenement / sportevenement
 - viii. Maquette / beeld
 - ix. Film / video / fotovoorstelling
 - x. Toneelstuk / musical / (mode)show / muziekoptreden
 - xi. Ontwikkelen van een spel
 - xii. Website
 - xiii. Schriftelijk verslag
- g. De presentatie van het eindproduct vindt plaats tijdens de afsluitende PWS presentatie-dag.
- f. Het profielwerkstuk (PWS) of onderdelen van het profielwerkstuk (PWS) telt/tellen niet mee in de overgangsbepaling van 13H (Havo 4) naar 14H (Havo 5).

10. Profielwerkstuk vmbo-TL (mavo)

- a. Het schoolexamen omvat ook het opleveren van een profielwerkstuk. Hierbij hoort ook een presentatie. In de handleiding wordt de aanpak en beoordeling kenbaar gemaakt. De handleiding wordt in het eindexamenjaar met de kandidaten gedeeld.
- b. Elke kandidaat maakt een profielwerkstuk.
- c. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met de onvoldoende, voldoende of goed.
- d. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
- e. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

- f. De presentatie van het eindproduct vindt plaats tijdens de afsluitende PWS presentatie-dag.

11. Rooster schoolexamens

- a. De schoolexamens worden afgenomen in vier schoolexamenweken:
- SE 1: 16 oktober - 20 oktober 2023
 - SE 2: 11 december - 15 december 2023
 - SE 3: 12 februari - 16 februari 2024
 - SE 4: 8 april - 12 april 2024
- b. De kandidaat krijgt minimaal een week van tevoren een planning van de examenmomenten per vak.
- c. Herkansingsmoment: MAVO (14M): 4 stuks op twee momenten (2 stuks uit periode 1 + 2 na SE2 op donderdag 11-01-2024 en 2 stuks uit periode 3 + 4 na SE4 op donderdag 18-04-2024)
- d. Herkansingsmoment HAVO (13H/14H): 2 stuks op twee momenten (1x uit periode 1 + 2 na SE2 op donderdag 11-01-2024 en 1 x uit periode 3 + 4 na SE4 op donderdag 18-04-2024)
- e. Uiterste inleverdata handelingsdelen en verslagen:
1. Periode 1: vrijdag 03 november 2023
 2. Periode 2: vrijdag 12 januari 2024
 3. Periode 3: vrijdag 01 maart 2024
 4. Periode 4: vrijdag 19 april 2024
 5. Periode 5: vrijdag 5 juli 2024 (geldt alleen voor Havo-4/13H)

12. PTA per vak

De PTA's voor de vakken waarin je examen doet, vind je op: [DENISE](#)

13. Rooster centraal examen (CSE) havo 4 en 5 (13h en 14h)

zie: [examenblad](#)

14. Rooster centraal examen (CSE) vmbo-TL (14m)

zie: [examenblad](#)